

Linnéuniversitetet

Kalmar Växjö

Kandidatuppsats i Statsvetenskap

Radikalt jämställdhetsarbete?

*En idealtypsanalys av Sveriges regerings och
Europeiska unionens strategier för att bekämpa
mäns våld mot kvinnor*

*Författare: Tove Andersson
Handledare: Helena Ekelund
Termin: HT18
Ämne: Statsvetenskap
Nivå: C-uppsats
Kurskod: 2SK30E*

Abstract

The aim of this following study is to clarify the Swedish Government's as well as the European Union's ideological starting point in gender equality work. The study is limited to the gender equality objective of men's violence against women. It addresses the respective strategies of the institutions to combat gender based violence. The approaches of the institutions are compared to show similarities and differences in its approach to the gender equality problem.

This study is a text analysis which aims to examine feminist expressions in the strategic frameworks of the institutions with the use of ideal types. Radical feminism and liberal feminism represent the two ideal types. The purpose of these two ideal types is to enable an estimate of how far or close the institutions are in relation to the ideal types.

The governmental strategies of Sweden are ideologically closer to radical feminism than liberal feminism meanwhile the strategies of the European union are closer to liberal feminism. The discernable similarity between the institutions is that they both wish to make public reforms. However, it is reasonable that Sweden complements those with social changes with focus on structures and gender norms. The government of Sweden therefore includes a wider variety of actors in their gender equality work. The study concludes with a discussion about the result in relation to the feminist theory approach and gendered institutions.

Nyckelord

Feminism, Institutionalism, Radikalfeminism, Liberalfeminism, Gendered institutions, Gendered effects, Idealtypsanalys

Innehållsförteckning

1 Inledning	1
2 Bakgrund	2
3 Teori, tidigare forskning och begreppsbeskrivning	3
3.1 Feministisk teori	3
3.2 Tidigare forskning	5
3.3 Begreppsdefinitioner	6
3.3.1 <i>Mäns våld mot kvinnor</i>	6
3.3.2 <i>Ideologi</i>	7
3.3.3 <i>Institutioner</i>	7
4 Syfte och frågeställning	8
5 Design, metod och material	9
5.1 Idealtypsanalys	9
5.1.1 <i>Idealtyper</i>	9
5.2 Metoddiskussion	15
5.2.1 <i>Validitet</i>	16
5.3 Material	16
6 Resultat	18
6.1 Orsak	18
6.1.1 <i>Sveriges regering</i>	18
6.1.2 <i>Europeiska unionen</i>	19
6.2 Lösning	21
6.2.1 <i>Sveriges regering</i>	21
6.2.2 <i>Europeiska Unionen</i>	24
6.3 Inkluderade aktörer	26
6.3.1 <i>Sveriges regering</i>	26
6.3.2 <i>Europeiska unionen</i>	27
7 Diskussion	31
8 Slutsats	34
Referenser	35

1 Inledning

Efter valet 2014 bildade Stefan Löfven en regering som senare kom att beskrivas som världens första feministiska regering (Regeringskansliet, 2018). Sveriges regering upprättade ett jämställdhetsmål: ”kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv” följt av sex delmål. Det sjätte delmålet är att mäns våld mot kvinnor ska upphöra och att ”kvinnor och män, flickor och pojkar, ska ha samma rätt och möjlighet till kroppslig integritet” (Regeringskansliet, 2016a). Den första januari 2018 inrättade Sveriges regering en jämställdhetsmyndighet som fick uppdrag att med en tioårig handlingsplan utrota mäns våld mot kvinnor (Jämställdhetsmyndigheten, 2018).

Också Europeiska unionen [EU] har en institution vid namn European institution for gender equality [EIGE] där behovet av att bekämpa ”Gender-based violence” inom och utanför EU:s medlemsländer formuleras. Till skillnad från Sveriges regering används begreppet könsbaserat våld vilket i ett strategiskt ramverk, som ska verka mellan 2015 och 2018, preciseras som mäns våld mot kvinnor med motiveringen att det är en form av våld som drabbar kvinnor främst med anledning av de ojämlika maktförhållanden mellan män och kvinnor. (EIGE, 2016).

Det forskningsproblem som uppsatsen fokuserar på är hur Sveriges regering och EU förhåller sig till jämställdhetsproblem. Detta är relevant för en statsvetenskaplig analys eftersom institutioners strategier står i fokus samt på vilket sätt dessa kan vara påverkade av bakomliggande ideologier. Problemet avgränsas till mäns våld mot kvinnor, samt huruvida arbetet ligger i linje med feministisk teori. Att Sveriges jämställdhetspolitik jämförs med EU:s jämställdhetspolitik i frågan om mäns våld mot kvinnor utgör en intressant jämförelse eftersom Sverige toppar jämställdhetsindexet bland EU:s medlemsländer.

Att fokusera på ett jämställdhetsmål som mäns våld mot kvinnor ligger i tid samhällsmässigt. Under hösten 2017 manifesterade kvinnor runt om i världen om sexuella övergrepp och sexuellt våld. #Metoo blev en välkänd hashtag på sociala medier och fenomenet skapade debatt och diskussioner såväl i civilsamhället som bland politiker (SVT, 2017). Att studera hur två maktfulla institutioner, som Sveriges regering och EU, arbetar och förhåller sig till jämställdhetsfrågan ligger därav i intresse i förhållande till den kontext och debatt som samhället, i skrivande stund, är influerat av. Att fokusera på mäns våld mot kvinnor ligger inte bara i tid efter #Metoo-hösten utan också efter att

Sverige år 2018 genomgick ett val där jämställdhetsfrågan hade stort utrymme för såväl opinion som opposition.

Förutsättningarna för att jämställdhetsfrågan ska gå framåt, och att mäns våld mot kvinnor ska utrotas, baseras utöver civilsamhällets engagemang på EU och Sveriges regering. Så hur arbetar de två mest inflytelserika institutionerna i Sverige med frågan om mäns våld mot kvinnor och på vilket sätt är dess politik sprungen ur en feministisk agenda?

2 Bakgrund

I EIGE:s jämställdhetsindex synliggörs skillnader i jämställdhet mellan medlemsländerna. Som exempel har Grekland ett indexvärde på 50.0 och Sverige har ett värde på 82.6. Sveriges värde innebär att det är det mest jämställda medlemslandet i EU (EIGE, 2017a). EU har som ambition att verka jämställdhetsfokuserat men tillskillnad från Sveriges regering är det inte ett uttalat feministiskt arbete. Däremot betonar både EU och Sveriges regering att problemet om mäns våld mot kvinnor baseras på en ojämlik maktfördelning mellan könen och att det krävs ett effektivt och samordnat arbete för att det ska ge resultat (EIGE, 2018a; Jämställdhetsmyndigheten, 2018). Följande avsnitt i uppsatsen lyfter de lagar, regler och skyldigheter som aktörerna har gällande mäns våld mot kvinnor.

I och med att Lissabonfördraget trädde i kraft år 2009 utvidgades EU:s egna strafflagstiftning med bland annat ytterligare möjligheter att bekämpa mäns våld mot kvinnor inom EU:s medlemsländer (EIGE, 2018b). År 2011 upprättades Istanbulkonventionen av Europarådet och trädde i kraft den 1 augusti 2014. Europarådet är Europas största organisation för mänskliga rättigheter där det upplevdes ett behov av ett samordnat arbete mot könsbaserat våld (Council of Europe, 2012). Konventionen signerades den 13 juni 2017 av EU-kommissionären Věra Jourová och EU fick därmed skyldigheter att förebygga könsbaserat våld, skydda offer, åtala skyldiga och integrera arbetet mot könsbaserat våld på flera politiska nivåer (EIGE, 2017b). Utöver det finns det också två direktiv utgivna av EU som juridiskt binder medlemsländerna och gör dem skyldiga att vidta åtgärder för att nå de mål som upprättas. Dessa är Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/29/EU av den 25 oktober 2012 samt Commission implementing directive 2011/41/EU av den 11 april 2011 (EIGE, 2018b).

I direktiv 2012/29/EU benämns specifikt ”gender-based violence” och våld i nära relationer. I direktivet specificeras könsbaserat våld som en form av diskriminering och kränkning av våldsoffrets fundamentala friheter. Könsbaserat våld exemplifieras i direktivet av bland annat sexuellt våld, trafficking och hedersmord. Det står också i direktivet att kvinnor är en överrepresenterad grupp som offer i denna kategori av våld och behöver därför särskilt skydd mot bakgrund av den höga risken för fortsatt våld i denna form av kriminalitet . I direktiv 2011/41/EU inkluderas snarare offer för kvinnofridskränkning men lyfter inte dessa offer specifikt.

Det regelverk som rör Sveriges arbete med mäns våld mot kvinnor är främst diskrimineringslagen och brottbalken. I diskrimineringslagen (SFS 2008:567) 1 kap 4 § 1 p. regleras den direkta diskrimineringen där en individ, bland annat med anledning av kön, behandlas sämre än någon annan skulle ha behandlats i liknande situation. I Brottsbalken (SFS 1962:700) 4 kap 4a § behandlas grov kvinnofridskränkning. Denna paragraf reglerar de upprepande kränkningar av kvinnors integritet som syftar till att skada personens självkänsla.

3 Teori, tidigare forskning och begreppsbeskrivning

3.1 Feministisk teori

Feminism som en sammanhållen ideologi är svårdefinierad. För följande uppsats är därför en definiering och precisering nödvändig. Enligt Kenny och Mackay (2018:93) är det mer korrekt att tala om feminismer snarare än om feminism. Att definiera begreppet feminism i plural indikerar på att det finns flera inriktningar och att feminism som ideologi har förändrats och förändras. Gemensamt för de flesta feminismer är att de syftar till att förändra ojämställda maktförhållanden mellan män och kvinnor (Kenny & Mackay, 2018:93). Enligt Heywood (2014:226) är antagandet om diskrimineringen av kvinnor samt att denna bör förändras den grundtanke i feminism som är gemensam för samtliga inriktningar.

De senaste hundra åren har feminismen utvecklats och förändrats. För att identifiera utvecklingen och precisera de olika inriktningar som skapats talas det vanligen om feminismens tre vågor av utveckling. Första vågen av feminism var som mest aktiv under tidigt 1900-tal och fokuserade på att kvinnor skulle besitta samma legala och

konstitutionella rättigheter som män. Rörelsen hade ett tydligt mål att kvinnor skulle få rösträtt och att all annan diskriminering därefter skulle fallera (Heywood, 2014:227-228).

Andra vågens feminism ansågs mer radikal och fokuserade mer på arbetsplatser och familjeliv. Rörelsen var som mest aktiv mellan 1960 och sent 80-tal där målet var en social förändring (Heywood, 2014:228). Att rörelsen skiftade fokus till familjeliv och privatliv bringade också ljus på våld i hemmet (Kenny & Mackay, 2018:93). Efter andra vågens feminism följde den tredje vågens feminism. Heywood (2014:247) beskriver ”third-wave feminism” och menar att feminismen radikaliserades ytterligare genom att begreppet genus ifrågasattes och omdefinierades. Detta gjordes för att inkludera fler aspekter av genus och inkludera fler människor men också för att betona skillnader mellan kvinnor och på så vis påvisa kvinnors olika förutsättningar och möjligheter. Den kvinnliga identiteten ifrågasätts och istället betonas poststrukturella invändningar om socialt konstruerade normer som kan, och bör, förändras (Heywood 2014:247).

Heywood talar också om att den tredje vågens feminism kan kallas för ”postfeminism” och att den kompletterar de mer traditionella inriktningarna av feminism (Heywood, 2014:229). Den tredje vågen kan ses som en ytterligare radikaliserings av radikalfeminismen, som var sprungen ur andra vågens feminism, för att ytterligare betona mångfald bland kvinnor samt intersektionalitet (Kenny & Mackay, 2018:101). Intersektionalitet innebär här att skillnader mellan kvinnor, bland annat inkluderingen av ”women of color”, samt inkludering av andra utsatta grupper av som exempelvis människor som är del av HBTQ+ samhället (Kenny & Mackay, 2018:96).

Feminismens utveckling har skapat olika inriktningar av feminism med olika fokus. Den liberala feminismen är inspirerad ur den första vågens feminism där den privata sfären mer eller mindre är borträknad och istället betonas juridiska rättigheter. Den radikala feminismen är sprungen ur andra vågens feminism och lägger istället sitt största fokus på den privata sfären, där det manliga våldet mot kvinnor är ett problem som belyses. Den tredje vågens feminism är mer svårdefinierad men kan sammanfattas med mångfald och en ytterligare radikaliserings av radikalfeminismen.

3.2 Tidigare forskning

Eftersom uppsatsen rör feminism i institutioners utformning av strategier för att bekämpa jämställdhetsproblem har tidigare forskning om feminism och institutionalism använts.

Tidigare forskning har gjorts på området om jämställdhet och institutionalism. Begreppet institution är hämtat från nyinstitutionalismen som definierar en institution som en uppsättning regler. Lowndes beskriver institutioner som "rules of the game" där formella och informella regler formar individens beteende inom organisationen (Lowndes, 2018:61). Också stabilitet är ett nyckelord för att beskriva institutioner för att betona varaktigheten av de regler som finns (Lowndes, 2018:64).

Fiona Mackay (2015:183) menar att både formella och informella regler inom institutioner är "gendered" och att detta också får "gendered effects". Hon skriver också att interaktionen mellan dessa är särskilt intressant när vid studiet av politiska institutioner främst eftersom dessa reglerar maktbalansen mellan könen (Mackay, 2015:185). Också i boken *Theory and methods in political science* belyser Kenny och Mackay (2018:101) "gendered institutions". De menar att beroende på könsfördelningen i institutioner kommer utfallet av arbetet att se olika ut. De menar att "gendered institutions" frammanar ett beteende inom institutionen där "manligt" respektive "kvinnligt" beteende integreras i vardagskulturen som ger effekt på den agenda samt resultatet av politiken från institutionen (Kenny & Mackay, 2018:101). Det kan sammanfattas med att könsnormer och könsstrukturer kan informellt påverka det arbete som pågår inom institutionen och därmed också resultatet av arbetet. Resultatet kan i sin tur vara färgat av könskoder som kan missgynna kvinnan mer än mannen.

Louise Chappell (2014) exemplifierar detta i en artikel om International Criminal Court (ICC) där könsskillnader identifierades i formella och informella regler som låg till grund för rättegången. Hon argumenterar för att en konflikt mellan nya, formella och till synes opartiska lagar kan undanröjas av gamla, strukturella och informella regler. En institution är uppbyggd på både formella och informella regler och dessa menar Chappell är nära integrerade med varandra och kan förkasta eller frammana beteende eller beslut inom institutionen. De informella riktlinjerna kan vara könskodade och befästa det hon benämner som "gendered logic of appropriateness". Detta beteende kan vara färgat av gamla könsdiskriminerande normer, det vill säga delad uppfattning om lämpligt beteende,

och kan därför påverka tillämpar av nya, formella regler. Hon menar vidare att gamla könsnormer kan maskeras med nya formella regler men fortfarande praktiseras på samma sätt (Chappell, 2014:184).

Detta skulle kunna beskrivas som det Mackay (2015:183) beskriver som gendered institutions. Ett exempel på detta som Chappell ger är att våld mot kvinnor tenderar att behandlas sekundärt mot våld mot män. I Lubanga-fallet menar Chappell att gamla, informella könsnormer återskapas trots att nya, formella regler finns. Dessa undanröjs alltså av informella regler och påvisar därför vikten av könsnormer inom institutioner eftersom dessa tycks vara av vikt för resultatet (Chapell, 2014:193).

I denna uppsats är det Sveriges regering och EU som står i fokus som institutioner. Både EU och Sveriges regering har lyft mäns våld mot kvinnor som ett jämställdhetsproblem grundat i en ojämnställd maktbalans mellan könen. På det sätt som Sveriges regering och EU har feministiskt bakomliggande ideologier kan tänkas ge konsekvenser på dess åtgärder och strategier i jämställdhetsfrågor. Hur dessa åtgärder och strategier ser ut samt hur de förhåller sig till feminism är därav relevant att studera ur ett statsvetenskapligt perspektiv för att få mer förståelse för hur och varför de olika institutionernas strategier skiljer sig åt i ett arbete mot samma mål.

3.3 Begreppsdefinitioner

3.3.1 Mäns våld mot kvinnor

3.3.1.1 Europeiska Unionen

EU definierar mäns våld mot kvinnor med begreppet ”gender-based violence”. De poängterar att majoriteten av den formen av våld oftast är riktad mot kvinnor av män men att begreppet ”gender-based violence” vidhålls för att utmärka de ojämlika maktskillnader mellan könen som våldet mot kvinnor är sprunget ur. EU:s begreppsanvändning ska indikera på en form av diskriminering, det vill säga att en person utsätts för våld på basis av hens kön. (EIGE, 2018a)

3.3.1.2 Sveriges regering

Det sjätte delmålet av Sveriges regering för jämställdhetsmålet är att mäns våld mot kvinnor ska upphöra. Det specificerar Sveriges regering med ”alla yttringar av fysiskt och

psykiskt, inklusive sexuellt, våld och hot och våld som riktas mot kvinnor och flickor” (Regeringskansliet, 2016a).

3.3.2 Ideologi

Ideologibegreppet kan vara mångtydigt och kräver därför närmare precisering. I denna uppsats används Bergström och Svärds (2018:135-136) definition av ideologi som:

”... betecknar det som regel en hel politisk världsbild, en ’samhällsåskådning’ som innefattar såväl verklighetsomdömen som ett antal grundläggande värderingar och praktiska rekommendationer för hur samhället bör organiseras.”

Bergström och Svärd (2018:136) skriver också att denna definition av ideologier är rimlig vid studier av en grups perspektiv i olika ideologiska ställningstaganden. I denna uppsats används denna definition av ideologi eftersom det är av intresse att studera EU:s och Sveriges regerings föreställningar när det kommer till ett jämställdhetsproblem som mäns våld mot kvinnor.

3.3.3 Institutioner

Ett begrepp som kräver precision och definition är begreppet ”institution”. Eftersom institutioner är ett fundamentalt begrepp i denna uppsats där EU och Sveriges regering definieras som två institutioner krävs det en förklaring av vad som i denna uppsats menas med en ”institution”.

Med ett nyinstitutionalistiskt perspektiv definieras institutioner i denna uppsats som organisationer med en uppsättning informella och formella regler som påverkar mänskligt beteende (Lowndes, 2018:61). Institutioner är stabila och innehåller makt och värderingar samt uppstår och förändras i relation till kontexter (Lowndes, 2018:62-63). Anledningen till att detta perspektiv appliceras på institutioner i denna uppsats är eftersom ideologianalysen grundar sig i en studie av den uppsättning idéer som ligger till grund för en institutions strategier.

4 Syfte och frågeställning

Syftet med denna uppsats är att studera de bakomliggande ideologier som Sveriges regering samt Europeiska unionen har i frågan om jämställdhet samt på vilket sätt de förhåller sig till en feministisk teori.

De frågeställningar som ligger till grund för uppsatsen är följande två:

- Vilken typ av feminism uttrycks i respektive institutions strategidokument för jämställdhetsfrågan?
- Vad finns det för likheter och skillnader mellan institutionernas feministiska uttryck?

5 Design, metod och material

5.1 Idealtypsanalys

Den metod som valts för följande uppsats är textanalys med hjälp av idéanalys. Textanalysen syftar till att urskilja hur texterna representerar institutionernas idévärldar om ett jämställdhetsproblem (Essiasson et al, 2017:216). Med hjälp av idealtyper ska materialet systematiskt kategoriseras och på så vis göra det möjligt att utläsa framträdande karaktärsdrag hos respektive institution och se hur dessa förhåller sig till idealtyperna (Essiasson et al. 2017:140). Idealtypsanalysen är rimlig att använda när det är institutioners ageranden som står i fokus. Enligt Bergström och Svärd (2018:144) är institutioner ofta uppbyggda på samlade idésystem som ger en gemensam mening och riktning för institutionen. I detta fall är metoden därmed lämplig att använda för att se huruvida de ideologier som utformar idealtyperna ligger till grund för respektive institutions arbete mot mot mäns våld mot kvinnor (Bergström & Svärd, 2018:138).

Idealtyperna som kommer ligga till grund för idéanalysen är baserade på övergripande ideologier. Övergripande ideologier är lämpliga att använda vid studiet av institutioner, eftersom det kan gälla en grupps politiska idévärld (Göransson & Svärd, 2018:136).

5.1.1 Idealtyper

Två idealtyper utformas för att på så vis jämföra hur de två institutionerna skiljer sig åt. Fördelen med två idealtyper är att det möjliggör en skattning över hur långt eller hur nära ett fenomen ligger idealtyperna som i denna uppsats är liberalfeminism samt radikalfeminism. Ytterligare fördel är att det med två jämförelsepunkter är lättare att tala om huruvida studieobjektet befinner sig nära eller långt ifrån idealtypen (Essiasson et al, 2017:141). Idealtyperna valdes dels på basis av att det finns tydliga skillnader mellan dessa två feministiska inriktningar samt att det möjliggör en skattning där radikalfeminismen tillhör den mer moderna feminismen och liberalfeminismen var aktuell under tidigare år (Bryson, 2016:1-2). För att två idealtyper ska vara effektiva bör de vara så olika varandra som möjligt. På så vis underlättas skattningen av hur materialet befinner sig nära diverse idealtyp vilket i denna uppsats har tydliggjorts i ett analysverktyg.

Idealtyper kräver noggrann teoretisk definition och därefter operationella indikatorer som kan agera som stöd i textanalysen (Essiasson et al. 2017:141-144). Enligt Bergström och Svärd (2018:149) kan två idealtyper indikera hur två institutioner positionerat sig i vissa

ståndpunkter. På så sätt är förhoppningen att undersöka i vilken grad de olika institutionerna ligger nära eller långt ifrån de feministiska idéer som influerat den senare vågens feminism. För att idealtyperna ska kunna användas som ett trovärdigt analysverktyg krävs en noggrann operationalisering som följer nedan.

5.1.1.1 Liberalfeminism

Ett citat från Hewwood (2014:239) lyder: ”Liberal feminist groups therefore aim to break down the remaining legal and social pressures that restrict women from pursuing careers and being politically active”.

Den liberala inriktningen av feminismen baseras främst på en kamp om lika rättigheter mellan män och kvinnor med grundantagandet att makten är formellt fördelad ojämnställt mellan män och kvinnor. Om makten formellt, det vill säga i lagar, rättigheter och skyldigheter, fördelas jämnt mellan män och kvinnor kommer också övriga jämställdhetsproblem att redas ut (Bryson, 2016:153). Kampen utspelar sig främst i det offentliga där kvinnor ska erhålla juridiska och formella rättigheter som individer, det vill säga inte specifikt av skälet att de är kvinnor (Bryson, 2016:144). Individualismen är en av grundtankarna i liberalfeminismen där idén om individens autonomi och frihet prioriteras samt dess vilja och möjlighet att forma sitt eget liv. Att den liberala inriktningen av feminismen utesluter privatlivet från politiken motiveras med det liberala argumentet om att bevara individens frihet (Bryson 2016:149). Jämställdhetskampen gäller därför främst de formella rättigheterna och möjligheterna för kvinnor att forma sina liv med ett liberalt sken av konkurrens, självintresse och rationalitet (Bryson, 2016:133).

Idealtypen liberalfeminism innebär därför en inriktning av feminism med fokus på bland annat formella rättigheter, reformism, individualism och en binär könsuppdelning som indikatorer. Fokus på formella rättigheter kommer att framträda i texten i form av strategier för reformförändring och fokus på lagar och rättigheter snarare än en social förändring. Det individualistiska synsättet kommer att träda fram i texten i form av fokus på våldsoffren och våldsförövarna som individer istället för en syn där individerna är påverkade av sociala strukturer och normer. Detta kan exempelvis träda fram i texten genom att orsaken till problemet om mäns våld mot kvinnor inte inkluderar en diskussion om könsnormer utan snarare riktar sig till individer så som våldsoffer som är utsatta av våldsamma människor, snarare än offer för en bakomliggande struktur.

5.1.1.2 Radikalfeminism

Utmärkande för radikalfeminism är dess inkludering av den privata arenan i den politiska diskussionen. Familj och sexualitet var två ämnen som radikalfeminismen lyfte som politiska institutioner som missgynnar kvinnor (Bryson, 2016:155). Det var också radikalfeminismen som lyfte begreppet om patriarkat i den politiska diskussionen. Patriarkatet definierades med att alla arenor där män och kvinnor interagerar med varandra handlar om makt. Makten är ojämställd och förskjuten till mannen (Bryson, 2016:158). Detta innebär att situationer som kan uppfattas som triviala i exempelvis vardagslivet har underliggande maktstrukturer som underordnar kvinnan (Bryson, 2016:166).

Inkluderingen av den privata arenan och fokus på patriarkala strukturer sammanfattar radikalfeminismens utveckling under för den andra vågens feminism. Privatlivet menade man genomsyrades av patriarkala strukturer där mannens överordning i familjen återskapade kvinnoförtrycket (Bryson, 2016:167-168). Sexualiteten ifrågasattes som individuellt vald och istället kritiserades den som ett resultat av maktstrukturer som följer normer och förväntningar på båda könen (Bryson, 2016:172).

Patriarkat och privatliv är därför komponenter som i texten fungerar som indikatorer på den radikalfeministiska idealtypen. Dessa kan framträda i texten genom att fokus läggs på privatlivet i form familjeförhållanden, sexualpolitik och relationer. Om texten skulle innehålla inslag av radikalfeminism genom fokus på patriarkatet skulle detta framträda genom att man exempelvis betonar könsnormer, könsroller, strukturer eller manlig överordning.

Idealtypen radikalfeminism kompletteras med en indikator från den postmoderna inriktningen av feminism. Intersektionalitet är ett begrepp som introducerades under den tredje vågens feminism (Bryson, 2016: 248). Synen på kvinnor som en sammanhållen grupp av människor började ifrågasättas och istället betonades skillnader mellan kvinnor. Det lyftes att tidigare feministiska inriktningar framförallt gynnat vita kvinnor från medelklassen och därför började kvinnors olika förutsättningar bli en del av den feministiska kampen (Heywood, 2014:240). Det uppmärksammades att flera grupper som stod under förtryck exempelvis på grund av etnicitet, kön eller sexuell läggning kunde vara sammanlänkande. Kampen för en av dessa grupper ansågs därför kunna gynna en annan (Bryson, 2016:248-249).

Idealtypen radikalfeminism kompletteras därför med indikatorn ”intersektionalitet” som framförallt utvecklades under tredje vågens postmoderna feminism. Risken med att inkludera komponenter från två olika inriktningar är att risken för att exkludera komponenter skapa en skev definition av idealtypen kan öka. En indikator som ur radikalfeminismen var unik var begreppet ”systerskap” där man till skillnad från tidigare feministiska kamper värnade om gruppens kamp snarare än den enskilda individens. Denna indikator kommer inte tas med i analysen av strategidokument med anledning av att den inte kommer vara relevant för just dessa dokument samt att den i förhållande till idealtyperna inte ger en tydlig uppdelning av liberalfeminism och radikalfeminism.

Att indikatorn ”systerskap” exkluderas från analysen och begreppet ”intersektionalitet” istället inkluderas skulle kunna utgöra en risk för en snäv analys. Detta är dock av mindre betydelse för just denna uppsats eftersom syftet med denna studie är att studera hur de två institutionerna skiljer sig åt i sitt förhållande till feministisk teori. Genom att inkludera en indikator från den mer moderna feminismen, än liberalfeminismen, kommer därför också att ge indikationer på hur institutionens feministiska ideologi bakom strategidokumentet ter sig. Det är främst av vikt att indikationerna är rimliga och relevanta i förhållande till materialet och i denna uppsats är indikatorn ”intersektionalitet” mer användbar i detta material än indikatorn ”systerskap”.

5.1.1.3 Skillnader mellan idealtyperna samt fokusområden

Ovan definierades de två idealtyperna. För att särskilja dem åt är en precisering av dess olikheter nödvändig. I Essiasson et al (2017:217) presenteras ett analysverktyg vars frågor ska fungera som stöd för att sortera materialet. Fyra av dessa frågor lyder: Hur är problemet representerat? Vilka sorters subjekt, det vill säga aktörer, representeras? Hur är orsaken till problemet representerad? Samt hur är lösningen på problemet representerad? (Essiasson et al, 2017:217).

Eftersom problemet i denna uppsats är detsamma för båda institutionerna, det vill säga mäns våld mot kvinnor, kan första frågan med fördel exkluderas. Istället är frågorna om orsak, lösning och aktörer de områden som utformar analysverktyget i denna uppsats. Anledningen till att dessa inkluderas är eftersom de olika feministiska inriktningar som valts som idealtyper påvisar tydliga olikheter i sina svar på samtliga frågor och därför underlättas struktureringen av materialet med tydliga ramar.

Det som institutionerna i sina strategidokument definierar som **orsaker, lösningar** samt **aktörer** kommer därför vara de områden som analyseras i denna uppsats. Idealtypernas indikatorer appliceras på strategidokumentet inom samtliga tre områden för att på så vis avgöra på vilket sätt institutionerna har en feministisk agenda.

Idealtyp	Orsak?	Lösning?	Vilka aktörer inkluderas?
Liberalfeminism	Rättssystemet samt de mänskliga rättigheterna skapar ojämställd maktfördelning mellan könen. Detta resulterar i ojämställdhet på andra arenor, exempelvis våld mot kvinnor.	Reformistisk förändring. Formellt förbättra och utöka rättigheter och möjligheter för kvinnor. Efter legislativa samt reformistiska förändringar följer lösningar till andra jämställdhetsproblem med.	Män och kvinnor. Två binära grupper.
Radikalfeminism	Patriarkala strukturer som könsnormer, könsroller och manlig dominans.	Social förändring som framförallt sker på den privata arenan med familj, relationer, normer och sexualitet. Ökad medvetenhet och kunskap.	Mångfald. Däribland människor av olika etnicitet, kön och sexuell läggning. Inkluderar också skillnader bland kvinnor.

Ovan är ett analysverktyg som ska fungera som ett stöd i analysen av EU:s och Sveriges regerings strategidokument. Här tydliggörs skillnader på respektive område. Analysens disposition är att varje enskild område analyseras utifrån respektive idealtyps indikatorer och på så vis kategoriseras materialet systematiskt. Därefter är det möjligt att utläsa

strategidokumentets bakomliggande ideologi. Nedan följer en förtydning av operationaliseringen och därmed påvisas hur dessa idealtyper kan framträda i strategidokumentet.

5.1.1.4 Operationalisering av liberalfeminism:

Orsak: Liberalfeminismens perspektiv på orsaker till att mäns våld mot kvinnor uppstår grundas på ojämställda rättigheter och möjligheter i det offentliga vilket bidrar till ojämställda maktförhållanden mellan könen också i andra privata sammanhang (Bryson, 2016:153). Detta operationaliseras med indikatorer om mänskliga rättigheter, reformförändringar och fokus på det offentliga. Det kan exempelvis synas i texten genom att fokus läggs på brister i det offentliga.

Lösning: Liberalfeminismens lösningar på problemet gäller främst reformförändringar samt arbete på den offentliga arenan (Bryson 2016:149). Eftersom liberalfeminismen skiljer på den privata och offentliga arenan kan detta synas i texten dels genom att åtgärder görs inom det offentliga samt en avsaknad av åtgärder som kan tolkas behandla problemet på andra, privata arenor.

Aktörer: Liberalfeminismen definierar jämställdhetsproblem som problem mellan män och kvinnor (Bryson, 2016:144). Eftersom den inte inkluderar andra grupper av människor anses både problem, orsak och lösning röra män och kvinnor exklusivt. Detta kan framträda i texten genom att endast män och kvinnor berörs av strategidokumentet och andra grupper eller personer inte berörs.

5.1.1.5 Operationalisering av radikalfeminism:

Orsak: Det som radikalfeminismen definierar som orsaker till jämställdhetsproblem gäller patriarkala strukturer som bland annat innefattar könsroller samt en kvinnlig underordning (Bryson, 2016:158). Benämning av olika former av könsroller och patriarkala strukturer, som exempelvis machokultur, är därför de operationella indikatorer som kommer att appliceras på och kan framträda i dokumentet.

Lösning: Radikalfeminismen har som ambition att inkludera den privata arenan i jämställdhetsproblemet. Till skillnad från liberalfeminismen isoleras inte problemet och åtgärderna till den offentliga arenan. Istället inkluderas komponenter som familj, relationer och sexualitet (Bryson, 2016:159-160). Lösningen är därför en social

förändring som innefattar attitydförändringar och bekämpning av normer och strukturer. Det vill säga inte endast lag- och reformförändringar. Därmed är medvetandegörande och kunskapsspridning operationella indikatorer samt arbete för en social förändring.

Aktörer: Till skillnad från liberalfeminismen inkluderas fler aktörer än män och kvinnor. Perspektivet på kön är dels inte binärt och dels inte isolerat från andra grupper av människor (Bryson, 2016:148). Detta operationaliseras på så sätt att när andra grupper än män och kvinnor inkluderas i arbetet, exempelvis HBTQ-samhället eller grupper med särskilda behov eller olika etnicitet, indikerar det på radikalfeministiskt perspektiv.

5.2 Metoddiskussion

Fördelen med en idealtypsanalys är att det underlättar struktureringen och kategoriseringen av materialet och på så vis möjliggörs en uttolkning av en omfattande mängd material. Nackdelen med metoden är att analysen grundas på tolkning av uppsatsförfattaren. För att denna tolkning ska bli korrekt ställs höga krav på den teoretiska definitionen av idealtyperna samt en noggrann och precis operationalisering av dessa. Skapandet av idealtypernas operationella indikatorer kan dessutom vara tidskrävande (Bergström & Svärd, 2018:166). Ett annat sätt att göra studien skulle kunna vara genom en diskursanalys. I förhållande till feminism och studiet av maktrelationer skulle en diskursanalys på policydokumenten istället rikta fokus på de effekter som valda diskurser får på arbetet i jämställdhetspolitiken (Bergström & Svärd, 2018:256).

Dock, till skillnad från diskursanalys, lyfter idealtypsanalysen de underliggande ideologierna hos aktörerna genom att systematiskt kategorisera in materialet i utefter respektive idealtyp (Bergström & Svärd, 2018:257). För denna uppsats står institutionerna mer i fokus och dess bakomliggande motiv med sina strategier och därav väljs idealtypsanalysen som metod för följande uppsats och inte en diskursanalys. Antagandet att idéer inom en institution har effekter på handlingar och resultat skulle i detta fall kunna innebära att de ideologier som ligger till grund för institutionernas strategier har effekter på hur institutionerna arbetar med frågan om mäns våld mot kvinnor, vilket resulterar i dess strategidokument (Bergström & Svärd, 2018:165).

Principer om källkritik har applicerats på materialet och framförallt gjorts genom att använda förstahandskällor för det material som använts för studien. Strategidokumentet

som används är direkt tagna från respektive myndighet. Den litteratur som använts för teori och som stöd för idealtyperna samt för metodtillämpning har tillämpats källkritiskt och uppnått kraven om samtidighet, äkthet, tendens och oberoende (Esaiasson et al, 2017:288). Eftersom det är politiska texter har det varit av vikt att använda flera källor för att bekräfta information och därefter utforma korrekta idealtyper som svarar mot respektive ideologisk inriktning.

5.2.1 Validitet

Eftersom studien är av tolkande karaktär finns anledning att diskutera validiteten i uppsatsen. Det har därför varit av vikt att analysverktyget utformats så nära de teoretiska begreppen som använts, det vill säga liberalfeminism samt radikalfeminism. För att uppnå hög begreppsvaliditet har de operationella indikatorerna noggrants valts ut med utgångspunkt från de teoretiska definitioner av de ideologiska inriktningarna som framkommit ur litteraturen om respektive teori. För att undvika systematiska fel har mycket tid lagts ner på att utforma ett rimligt analysverktyg med stöd från litteratur.

För att undvika att problem skulle uppstå under tolkningen av materialet eller att denna skulle vara missvisande inspirerades operationaliseringen av idealtyperna efter ett analysverktyg i Metodpraktikan av Esaiasson et al (2017:217). Detta innehåller, bland andra, de tre fokusområden orsak, lösning samt aktörer som utformar analysverktyget för denna uppsats. Ett beslut togs att exkludera tre områden från analysverktyget ur Esaiasson et al (2017:217) eftersom de inte ansågs vara av relevans mot materialet för denna uppsats. Efter noggrann läsning av respektive teori samt identifiering av idealtypernas främsta skillnader anses orsak, lösning och aktörer som rimliga fokusområden för teori och material.

5.3 Material

Det material som kommer att användas i uppsatsen är mot bakgrund av de lagar och regler som Sveriges regering och EU har inrättat för att kriminalisera mäns våld mot kvinnor. Det som dock utgör materialet för analysen är jämställdhetsmyndigheternas strategidokument som finns hos respektive institution. Både Sveriges regering och EU har upprättat varsitt strategidokument för hur de ska bekämpa våld mot kvinnor (Jämställdhetsmyndigheten, 2016; EIGE, 2016). Genom att använda idealtyperna på

respektive institutions strategidokument ska det möjliggöra en förståelse för huruvida dessa förhåller sig till en feministisk ideologi.

Studien skulle möjligen kunna innefatta ytterligare dokument och data men eftersom studien syftar till att studera respektive institutions strategier för att bemöta jämställdhetsproblem är det främst av intresse att studera de strategier som används för att bemöta problemet. Lagtexter och direktiv har använts som bakgrund mot strategidokumenten och inte som delar av materialet eftersom dessa dels inte ger några tydliga indikatorer på bakomliggande ideologier men också eftersom dessa inte säger något om det faktiska arbetet mot jämställdhetsmålet hos institutionerna. De uttrycks både tydligare och mer frekvent i strategidokumenten eftersom dessa specifikt lyfter målsättningar och praktiskt arbete för att nå dem.

Strategidokumenten skiljer sig i utformning och innehåll. Sveriges regerings strategidokument är mer omfattande och beskrivande i sin utformning där texten är mer löpande. EU:s strategidokument är mer kortfattat och uppdelat i olika avsnitt som är sorterade efter år. EU:s strategidokument är uppdelat i aktuella år med en disposition där mål och åtgärder staplas upp och förklaras för varje år. Detta skulle kunna vara ett problem för analysen dock kan samtliga områden identifieras i dokumenten. Dessutom anger institutionerna orsaker och lösningar samt är tydliga med vilka aktörer som omfattas av dokumentet vilket gör att det finns relevant material för samtliga analysområden.

Studien avgränsas till jämställdhetsdelmålet om att bekämpa mäns våld mot kvinnor och avgränsas också till perioden mellan 2014 och framåt. Detta på grund av att det var under denna period som Stefan Löfvens feministiska regering satt vid makten i Sverige. Eftersom studien syftar till att specifikt studera hur respektive institutions strategier förhåller sig till feministisk teori är EU:s senaste strategidokument mellan år 2015-2018 samt Sveriges senaste strategidokument mellan år 2017-2027 de dokument som är av intresse för denna studie. Eftersom det främst är institutionernas bakomliggande ideologier i strategidokumenten som är av intresse för denna uppsats är de rimliga att använda i denna studie. Dessutom är de utformade och upprättade inom den tidsavgränsning som gjorts för denna uppsats.

6 Resultat

6.1 Orsak

6.1.1 Sveriges regering

De orsaker, till att mäns våld mot kvinnor uppstår, som synliggörs i Sveriges regerings strategidokument stämmer överens med de indikatorer från radikalfeminismen. I avsnitt 5.2.3 (Jämställdhetsmyndigheten, 2016:115) skriver Sveriges regering: ”Föreställningar om våld och hot om våld som legitima uttryck för manlighet bör aktivt motverkas i sammanhang som är särskilt viktiga i formandet av pojkars och unga mäns identitet” samt:

Dels är det rimligt att anta att mäns våld mot kvinnor riskerar att öka i sammanhang där våld mellan män normaliseras, dels kan en normalisering av våld mellan män fungera som en nedvärdering av mer omsorgs- och jämställdhetsinriktad manlighet (Jämställdhetsmyndigheten, 2016:115).

Ett tredje citat är ytterligare ett exempel som tydligt påvisar Sveriges regerings perspektiv på orsaken till mäns våld mot kvinnor återfinns i avsnittet 5.4 med rubriken ”Nationellt kompetensteam mot hedersrelaterat våld och förtryck” och lyder: ”Hedersrelaterat våld och förtryck bygger på starkt patriarkala och hedersnormativa föreställningar” (Jämställdhetsmyndigheten, 2016:134).

Dessa tre citat är några exempel där Sveriges regerings ståndpunkt, i frågan om orsaken till att mäns våld mot kvinnor uppstår, relativt tydligt påvisas. Utefter analysverktyget är några av indikatorerna på orsaker inom radikalfeminism: patriarkala strukturer, könsnormer, könsroller och manlig dominans. Efter noggrann läsning och kategorisering av materialet förhåller sig materialet inom kategorin att falla inom ramen för radikalfeminism.

Sveriges regering benämner specifikt patriarkala strukturer och heteronormativa föreställningar som orsaker till att hedersrelaterat våld och förtryck förekommer i Sverige. Den definition som ges av patriarkala strukturer inom radikalfeminismen är att samhällets samtliga arenor är influerat av en manlig dominans och att denna ojämställda maktfördelning är såpas indoktrinerad i vårt samhälle att den kan uppfattas som naturlig

(Bryson, 2016:158). I Sveriges regerings strategidokument lyfts patriarkala strukturer som orsaker, inte bara genom att benämna patriarkala strukturer, utan också genom att tala om en kvinnors underordning bland annat genom att se över normer där kvinnors självbestämmande inskränks (Jämställdhetsmyndigheten, 2016:126).

Könsnormer och könsroller lyfts fram som orsaker till att mäns våld mot kvinnor eftersom de, enligt Sveriges regering, bidrar till en legitimering av våldet. Maskulinitetsnormer och ett fokus på män och pojkars beteende och värderingar lyfts kontinuerligt i texten som utvecklingsområden samt bakgrundsfaktorer till att problemet existerar i Sverige. Sveriges regering menar också att det av denna anledning är centralt att involvera män och pojkar i arbetet för att motarbeta stereotyper om kvinnor och män som upprätthåller normer om kvinnors underordning (Jämställdhetsmyndigheten, 2016:126).

Att Sveriges regering lyfter dessa som orsaker indikerar på ett mer radikalfeministisk perspektiv som grund för utformningen av sitt strategidokument. Patriarkala strukturer, könsnormer och könsroller samt manlig dominans var indikatorer på radikalfeministiska orsaker. Samtliga av dessa kunde återfinnas i materialet och kan därför tydligt kategoriseras som radikalfeministiska.

6.1.2 Europeiska unionen

Till skillnad från Sveriges regering skriver inte Europeiska unionen något om strukturer eller normer. Däremot beskrivs problemet vara sprunget ur en ojämställd maktfördelning mellan könen samt en kränkning av mänskliga rättigheter. De beskriver att kvinnor är den främsta gruppen som faller offer för denna form av våld och att problemet framförallt är en jämställdhetsfråga om makt mellan könen. I dokumentets introduktion återfinns ett citat som lyder:

Violence against women is a form of gender-based violence that affects women excessively as it is directly connected with the unequal distribution of power between women and men, which perpetuates the devaluation and subordination of women, and violates women's fundamental rights and freedoms (EIGE, 2016:3).

Ur citatet är det möjligt att urskilja liberalfeministiska perspektiv. Liberalfeminismen menar att ojämställdhet orsakas av ett ofullständigt regelverk och en kränkning av

mänskliga rättigheter som missgynnar kvinnor. Indikationer för idealtypen är att när makten är ojämställd fördelad mellan könen på en formell nivå resulterar det i ojämställda konsekvenser på en informell nivå. Orsaken till mäns våld mot kvinnor grundar sig alltså i en ojämställd maktfördelning på en offentlig nivå snarare än i sociala strukturer (EIGE, 2016:3).

Idealtypen för liberalfeminismen läggs fokus på mänskliga rättigheter. EU nämner att när kvinnors rättigheter inte respekteras lägger det en grund för att könsbaserat våld uppstår. Våldet mot kvinnor, menar EU, är sprunget ur en diskriminering av de fundamentala rättigheterna. Ett citat ur andra stycket i introduktionen lyder:

This framework defines violence against women as a violation of human rights and a form of discrimination against women and shall mean all acts of gender-based violence that result in, or are likely to result in, physical, sexual, psychological or economic harm or suffering to women, including threats of such acts, coercion or arbitrary deprivation of liberty, whether occurring in public or private life (EIGE, 2016:3).

Ur detta citat är det dock också möjligt att urskilja radikalfeministiska drag, framförallt med tanke på att den privata sfären specifikt benämns. Radikalfeminismen indikerades bland annat med sitt fokus på den privata sfären, vilket det är möjligt att se inslag från ovan citat. Dock, som det tidigare har nämnts, är problemet om mäns våld mot kvinnor ett problem som just befinner sig på den privata arenan och därför vore det inte rimligt att kategorisera ovan uttalande som en indikator på radikalfeminism. Det är viktigt att i ovan stycke notera att orsaken till problemet inte benämns som sprunget ur den privata arena, utan snarare något som utspelar sig på en privat arena. Orsakerna benämns särskilt som en ojämställd maktfördelning och denna maktfördelning är främst sprungen ur otillräckliga insatser från högre nivå och offentlig sektor för att reglera makten rätt och upprätthålla de mänskliga rättigheterna för båda könen (EIGE, 2016:3).

Med ovan diskussion och övervägning är det slutligen möjligt att kategorisera Europeiska unionens perspektiv på orsaker till att problemet uppstår som liberalfeministiskt. Detta baseras främst på dess betoning av mänskliga rättigheter, diskriminering och maktfördelning. EU fokuserar på att det finns begränsad information om våldet i Europa

och fokuserar därför på att samla in data. EU:s perspektiv på orsak därför uttolkas som otillräcklig styrning ovanifrån, att myndigheter inte har tillräcklig information och kunskap om våldet vilket kan uttolkas som en orsak till att det inte finns tillräckliga åtgärder ovanifrån för att bekämpa mäns våld mot kvinnor eller för att bekämpa diskrimineringen av kvinnors rättigheter (EIGE, 2016:7).

6.2 Lösning

6.2.1 Sveriges regering

De lösningar som presenteras av Sveriges regering ter sig falla inom ramarna för både radikal- och liberalfeminismen. Indikatorer från båda idealtyperna kan återfinnas i strategidokumentet som Sveriges regering presenterar. Nedan följer en redovisning av dessa.

På första sidan i strategidokumentet, under avsnitt 5 ”En nationell strategi för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor” sammanfattar regeringen åtgärder för att lösa problemet om mäns våld mot kvinnor. Ett citat ur andra stycket lyder (Jämställdhetsmyndigheten, 2016:109):

Regeringens ambition är att verka för en omorientering, från ett reaktivt till ett proaktivt förhållningssätt, och att främja utvecklingen av effektiva åtgärder för att förhindra både att våld utövas och att våld upprepas. För att åstadkomma detta fordras ett bredare och mer konstruktivt engagemang av män och pojkar än tidigare samt en uppgörelse med normer som rättfärdigar våld och begränsningar av kvinnors och flickors handlingsutrymme och livsval. Dessutom bedömer regeringen att det krävs skarpare och mer träffsäkra åtgärder vad gäller skydd och brottsbekämpning (Jämställdhetsmyndigheten, 2016:109).

Det som förefaller vara relevant i detta stycke är dels att regeringen syftar till att arbeta förebyggande för att på så vis nå en lösning på problemet och dels involveringen av män för att bryta stereotyper och normer.

Radikalfeminismens perspektiv på lösning på problemet kännetecknas av en social förändring. Indikatorerna för idealtypen i denna uppsats är att den sociala förändringen framförallt sker på den privata arenan med familj, relationer, normer och sexualitet. Med

fokus på den privata arenan och en uppgörelse av skadliga normer, relationer och stereotyper menar radikalfeminismen att det är möjligt att nå en lösning på jämställdhetsproblem. I Sveriges regerings strategidokument kan dessa indikatorer återfinnas i flertalet avsnitt. Det framkommer bland annat i avsnittet ”Sex- och samlevnadsundervisning” där vikten av sexualundervisning lyfts (Jämställdhetsmyndigheten, 2016:127), i avsnittet ”Områden i behov av utveckling på lokal och regional nivå” där föräldraskapsstöd betonas (Jämställdhetsmyndigheten, 2016:131) samt i avsnitt 5.2.2 där pornografi, reklam och medier lyfts som komponenter som återskapar en bild av kvinnlig underordning (Jämställdhetsmyndigheten, 2016:114).

Sveriges regering skriver bland annat att de vill arbeta med maskulinitetsfrågor bland män och skapa en attitydförändring till normer som återskapar idén om kvinnans underordning. Detta är åtgärder som skulle indikera på ett radikalfeministiskt perspektiv i fråga om lösning på problemet. Dessa åtgärder syftar till en normförändring och stereotypförändring där Sveriges regering arbetar mot bland annat könsroller. Ett citat från avsnittet ”Kunskap om verkingsfullt våldsförebyggande arbete” lyder:

Både internationella och svenska undersökningar tyder enligt Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF, f.d Ungdomsstyrelsen, 2013) på att unga män som instämmer i könsstereotypa påståenden om kvinnors och mäns roller är mer benägna att använda våld än unga män som inte gör det. Myndigheten har identifierat ett antal våldsförebyggande program som utgår från sambandet mellan maskulinitetsnormer och våld och som har utvärderats med lovande resultat avseende kunskaps-, attityd- och beteendeförändring (Jämställdhetsmyndigheten, 2016:145).

Ytterligare en indikator på ett radikalfeministiskt perspektiv är att Sveriges regering framhäver den privata arenan som arena för förändring. Det görs bland annat genom att lyfta föräldraskapsstöd, som är en åtgärd inom familjen som man inom radikalfeminismen kan mena är en patriarkal institution, och genom att lyfta sex och samlevnadsundervisning. Sexualundervisningen syftar till att sprida kunskap till unga om ”*jämställdhet, sexualitet, könsmönster, relationer och normer*” där samtliga komponenter kan sägas vara åtgärder riktade till den privata arenan (Jämställdhetsmyndigheten, 2016:128). Också för asylsökande och nyanlända vill Sveriges regering sprida kunskap

om dessa frågor. Ett citat ur avsnittet ”Insatser för asylsökande och nyanlända unga” lyder:

[...] möjliga förbättringar i samhällsinformationen till denna grupp. Det gäller bl.a tillgången i kunskap om sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR), jämställdhet, frågor om maskulinitetsnormer samt svensk lagstiftning (Jämställdhetsmyndigheten, 2016:128).

Radikalfeminismen operationaliserades med indikatorn kunskapsspridning som nämns i ovan stycke. Dock är det också möjligt att skönja indikatorer som överensstämmer med den liberalfeministiska idealtypen. Dessa gäller främst de åtgärder som regeringen gjort eller syftar till att göra, enligt strategidokumentet, angående effektivare brottsbekämpning. Förslag på åtgärder som ges är bland annat att säkerställa straffrättsligt skydd, nya brott i brottsbalken samt nya straffbestämmelser (Jämställdhetsmyndigheten, 2016:141-142). Detta är vissa åtgärder och lösningar som utspelar sig inom ramen för den liberalfeministiska ideologin eftersom de gäller åtgärder inom rättsväsendet.

Sveriges regerings strategidokument innefattar lösningar och åtgärder som kan kategoriseras in i både liberalfeminismen och radikalfeminismen. Det som dock särskiljer strategins åtgärder från renodlade liberalfeministiska är att de utöver lagförändringar och åtgärder i det offentliga också vill se en social förändring som bland annat innefattar kunskapsspridning och attitydförändringar om sexualitet, könsroller och jämställdhet samt inkludera den privata arenan i den politiska sfären. Ett citat lyder:

Enligt regeringens bedömning kan det straffrättsliga förbudet mot köp av sexuell tjänst inte utgöra annat än ett komplement i arbetet med att minska prostitutionen och kan inte ersätta de sociala insatserna (Jämställdhetsmyndigheten, 2016:138).

Detta citat sammanfattar det ställningstagande som kan uttolkas vara genomgripande i Sveriges regerings strategidokument, nämligen att de åtgärder som indikerar på liberalfeministiskt perspektiv inte är tillräckliga för att bekämpa mäns våld mot kvinnor utan bör kompletteras med sociala insatser som exempelvis kunskapsspridning och att öka medvetenhet kring fenomenet.

6.2.2 Europeiska Unionen

I EU:s strategidokument fastställs att syftet med dokumentet är att identifiera nivåer av våld mot kvinnor och formulera policys för att utrota det. Efter att ha fastställt orsaker och svårigheter i jämställdhetsarbetet har luckor identifierats i insamlad data och statistik. Det saknas dessutom gemensamma metoder för datainsamling och gemensamt ramverk samt ordlista som kan skapa gemensamma definitioner av våldet för medlemsländerna (EIGE, 2016:4). De lösningar som läggs fram av EU gäller därför i första hand datainsamling vilket framhävs som institutionens främsta fokus (EIGE, 2016:7).

Idealtypen liberalfeminism har i denna uppsats operationaliserats med indikatorer som reformistisk förändring, fokus på mänskliga rättigheter samt en avsaknad av åtgärder på den privata arenan. Liberalfeminismens perspektiv på lösning på jämställdhetsproblem är att förändring sker på den offentliga arenan. Det som är möjligt att uttolka i EU:s strategidokument är att institutionens fokus främst ligger på att göra förändringar på den offentliga arenan, framförallt i sin egen institutions tillvägagångssätt. Under avsnittet Focus of this Strategic Framework nämns två övergripande mål för strategidokumentet: Improvement of Data Collection in the Member States samt Activities in Support of the Member States (EIGE, 2016:8).

Utöver fokus på datainsamling och förbättring av institutionens metoder för att samla in data nämns dessa åtgärder som underlag för att därefter förändra och förbättra bland annat policys. Till en början, år 2015, ligger fokus främst på datainsamling. I de mål som institutionen lyfter från 2015 står det bland annat i punkt två att:

Analysis of existing concepts and definitions creating the basis for the agreed concepts for statistical purposes in order to obtain comparable data on certain forms of violence across EU (EIGE, 2016:11).

Ur citatet framgår att EU har svårigheter med att jämföra data inom EU. Detta arbete sker alltså främst på den offentliga arenan och är därför möjlig att tolka som en indikation på ett liberalfeministiskt perspektiv på lösningar på mäns våld mot kvinnor. Att datainsamling kan tolkas som en åtgärd på den offentliga arenan och därmed ses som en indikation på liberalfeminism istället för radikalfeminsim baseras främst på idealtypernas främsta skillnader angående den arena som ligger i fokus för förändring.

Radikalfeminismen fokuserar på den privata arenan där sociala strukturer eller relationer kan ligga i fokus. Eftersom dessa indikatorer inte nämns kan EU:s strategier angående datainsamling uttolkas ligga närmare liberalfeminism än radikalfeminsim.

Med åren blir det större fokus på att använda data och förbättra riktlinjer, direktiv med mera. EU fokuserar på att få ett gemensamt ramverk angående mätning av våld mot kvinnor. Det lyfts i avsnittet om föreslagna åtgärder under 2017 där ett citat lyder: ”In subsequent years EIGE will continue working towards the establishment of a commonly agreed framework for the measurement of violence against women” (EIGE, 2016:13).

Den legislativa uppgift som EU har ligger i fokus för strategidokumentet och från år 2017 står det bland annat:”Analysis of data of Member States in implementing the Victims’ Rights Directive, Anti-Trafficking Directiva and Istanbul Convention in line with the EU legal framework” (EIGE, 2016:13).

Ur ovan citat framkommer att EU vill använda tillgänglig data vid implementering av nya direktiv. Nya direktiv är bindande mål som EU inrättar för medlemsländerna. Detta är en åtgärd som kan uttolkas vara sprungen ur ett liberalfeministiskt perspektiv främst på grund av att liberalfeminismen fokuserar på att göra förändring på den legislativa nivån. Utefter detta anses jämställdhetsproblem på andra nivåer också förbättras.

Först från 2018 års mål framkommer att EU vill fokusera på olika grupper av kvinnor i förebyggande syfte för att nå och lösa problemet om mäns våld mot kvinnor. Detta synsätt på lösningar inkluderar fler kvinnor och tyder på att EU gör skillnader på kvinnor och inte ser dem som en sammanhållen grupp med samma behov och förutsättningar (EIGE, 2016:14). Detta är ett perspektiv på lösning som kan vara möjlig att kategorisera som radikalfeministisk eftersom idealtypen radikalfeminism har operationaliserats med indikatorerna mångfald och intersektionalitet. Detta kommer diskuteras under nedan avsnitt angående inkluderande aktörer. Inom området ”lösning” ger inte EU någon tydlig bild av vilka åtgärder som ska göras för dessa kvinnor mer än att det är en förebyggande åtgärd. Detta är dock inte möjligt att kategoriseras in i någon av idealtyperna eftersom de inte operationaliserats med indikatorer angående förebyggande arbete.

EU:s perspektiv på lösningar på problemet är möjliga att kategorisera som liberalfeministiska. Det är lösningar som tydligare går i linje med de indikatorer för liberalfeminism än radikalfeminism, trots att det är möjligt att skönja några inslag av radikalfeminism. Det går också att se en förändring mellan årens målsättningar där det med åren mer och mer går att uttolka indikatorer från ett radikalfeministiskt perspektiv. Överlag är det dock rimligt att kategorisera EU:s strategier mer som liberalfeministiska än radikalfeministiska eftersom dess genomgående presentation av lösningar går att kategorisera till de indikatorer som gjorts för liberalfeminism. Den kunskapsspridning, som skulle kunna indikera på en radikalfeministisk ideologi, som benämns i form av datainsamling syftar inte till att sprida kunskap i samhället och bidra till en social förändring. Istället syftar arbetet med att samla in data till att öka kunskapen och tillgängligheten av information inom institutionerna. Detta är en anledning till att arbetet med att öka kunskap och samla in data inte kategoriseras som radikalfeministisk utan snarare mer liberalfeministisk.

6.3 Inkluderade aktörer

6.3.1 Sveriges regering

I sitt strategidokument betonar Sveriges regering inte bara kvinnor och män, som ett liberalfeministiskt perspektiv skulle göra, utan istället betonas också andra grupper av människor. HBTQ-personer är ett exempel där strategidokumentets lyfter intersektionalitet som ytterligare en grupp som anses vara inkluderade i jämställdhetsarbetet. Likt idealtypen radikalfeminismen framträder ett perspektiv på inkludering när det talas om att arbetet i en grupp gynnar en annan. Ett exempel på detta finns i avsnittet ”HBTQ-personers rättigheter” där ett citat lyder:

Hbtq-personers rättigheter är en av utgångspunkterna för strategin. Kunskap om hbtq-personers situation och risken att utsättas för våld i nära relationer och våld eller andra kränkningar på grund av sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck är grundläggande i arbete mot våld. Det gäller bl. a. våld i starkt heteronormativa sociala sammanhang såsom grupper av närstående med föreställningar om heder (Jämställdhetsmyndigheten, 2016:117-118).

Idealtypen radikalfeminism går att urskilja i detta citat dels med anledning av inkluderingen av HBTQ-personer i jämställdhetsarbetet men också med perspektiv på

heteronormer. Det tyder också på att den privata arenan och sexualpolitik ligger i fokus för jämställdhetsarbetet eftersom aspekter som sexuell läggning, könsidentitet och könsuttryck inkluderas i arbetet. Ytterligare uttryck för detta perspektiv återfinns i avsnittet ”Nationellt metodstödsteam mot prostitution och människohandel för sexuella ändamål” där icke-binära personer och HBTQ-personer uppges som en större riskgrupp för sexuell exploatering och sex mot ersättning (Jämställdhetsmyndigheten, 2016:134).

Annat exempel på där andra grupper än män och kvinnor betonas där det särskilt betonas skillnader mellan kvinnor är i avsnitt ”Områden i behov av utveckling på lokal och regional nivå” där ett citat ur avsnittet lyder:

Skydd och stöd för våldsutsatta kvinnor och flickor som är i särskilt sårbara situationer på grund av exempelvis ålder, missbruk, funktionsnedsättning, sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck, utländsk bakgrund och närståendes värderingar kring självbestämmanderätt över sexualitet och relationer (Jämställdhetsmyndigheten, 2016:139).

Det som ofta exemplifierar det radikalfeministiska perspektivet är inkluderingen av HBTQ-personer samt ”black feminism” i jämställdhetsarbetet. I Sveriges regerings strategidokument lyfts dessa grupper specifikt, bland annat genom könsroller, HBTQ-personer och kvinnor av olika etnicitet och med särskilda behov. Därför är det rimligt att uttolka intersektionella inslag i Sveriges regerings strategidokument med utgångspunkt från indikatorerna för radikalfeminism och därmed också rimligt att kategorisera Sveriges regerings inkludering av aktörer som radikalfeministisk.

6.3.2 Europeiska unionen

Liberalfeminismen har ett binärt perspektiv på kön där män och kvinnor är de två grupper som identifieras. I EU:s strategidokument är det möjligt att kategorisera institutionens inkludering av aktörer i linje med liberalfeminismens perspektiv på aktörer eftersom det främst är våld mot kvinnor som beskrivs. Det är först år 2018 som en särskiljning mellan kvinnor som grupp benämns.

Genomgripande i dokumentet benämner institutionen mäns våld mot kvinnor med ”violence against women”. I introduktionen finns ett citat som lyder:

Violence against women is a form of gender-based violence that affects women excessively as it is directly connected with the unequal distribution of power between women and men, which perpetuates the devaluation and subordination of women, and violates women's fundamental rights and freedoms (EIGE, 2016:3).

I ovan citat framkommer dels att våldet mot kvinnor är sprunget ur en ojämställd maktfördelning och dels att denna är fördelad mellan kvinnor och män. Detta återkommer också under avsnittet "The following activities are required in 2017 to achieve these outputs" (EIGE, 2016:13). Denna binära uppdelning av kön är möjlig att kategorisera som liberalfeministisk. Idealtypen liberalfeminism har operationaliserats som en inkludering av män och kvinnor som relevanta grupper för jämställdhetsförändring medan radikalfeminismen har en bredare inkludering. Det som också särskiljer EU:s inkludering av aktörer mot Sveriges regering är dess mindre fokus på att inkludera män i jämställdhetsarbetet. Sveriges regering benämner att involveringen av män i jämställdhetsarbetet, för att bland annat bekämpa machokultur, är fundamental för att arbetet mot mäns våld mot kvinnor ska lyckas. EU talar genomgripande om "våld mot kvinnor" och specificerar inte tydligare än i inledningen att våldet främst kommer från män. Inkluderingen är tydligt mindre än radikalfeminismen vilket gör det möjligt att kategorisera den mer som liberalfeministisk.

Vidare preciseras det också i strategidokumentet att strategierna gäller främst för kvinnor i EU:s medlemsländer. Genomgripande är det "våld mot kvinnor" som är det sammanfattande begreppet för våldet och kvinnor särskiljs inte utan snarare benämns som en sammanhållen grupp. Vilket också indikerar på ett liberalfeministiskt perspektiv.

Under avsnittet om år 2018 börjar det däremot förekomma indikatorer som skulle kunna tyda på ett mer radikalfeministiskt perspektiv. Idealtypen radikalfeminism har i denna uppsats tilldelats indikatorer om mångfald och intersektionalitet. Den har framförallt särskilts från liberalfeminismen genom att inkludera skillnader mellan kvinnor, bland annat kvinnor med särskilda behov eller svarta kvinnor. Under år 2018 framkommer detta för första gången i strategidokumentet där ett citat ur första målet för året lyder: "Study on preventative measures in Member States and service provision analysing the situation of women from different vulnerable groups" (EIGE, 2016:14).

Vidare i avsnittet om de åtgärder som krävs för att nå målen återfinns ett citat som lyder:

First phase of the study to examine primary prevention measures, analyse service provision to vulnerable groups of women, qualitative data on relationship between economic independence and incidence of violence (EIGE, 2016:14).

Dessa två citat nämner ”olika sårbara grupper av kvinnor” vilka är uttalanden som är möjliga att kategorisera som mer radikalfeministiska perspektiv eftersom de börjar särskilja grupper av kvinnor från varandra och anammar ett perspektiv som innefattar kvinnors olika livssituation och förutsättningar.

För att sammanfatta är det alltså möjligt att se radikalfeministiska inslag i EU:s senare arbete med mäns våld mot kvinnor. Genomgripande i strategidokumentet är det dock en tydlig avgränsning till kvinnor och män som två sammanhållna grupper som problemet grundar sig i. Framförallt sammanslagningen av kvinnor som en gemensam grupp som är utsatta för våldshandlingar är det som tydligast kategoriserar in EU:s perspektiv på inkluderande aktörer som liberalfeministiskt.

Resultatet kan sammanfattas i följande tabell:

	Orsak	Lösning	Aktörer
Sveriges regering	Patriarkala strukturer, könsnormer.	Förändra reformer samt social förändring. Att göra upp med könsnormer och öka kunskap på området.	Bland andra HBTQ-personer, personer av olika etnicitet samt särskilt utsatta individer med exempelvis funktionsvariation.
Europeiska unionen	En ojämställd maktfördelning på en offentlig nivå där mänskliga rättigheter kränks och kvinnor diskrimineras.	Datainsamling och reformförändring. Fokus för förändring läggs på den offentliga arenan.	Män och kvinnor. Men från 2018 visar inslag på att inkludera särskilt utsatta kvinnor.

7 Diskussion

Resultatet visade att Sverige innehar en mer radikalfeministisk ideologi bakom sina strategier medan Europeiska unionen är mer liberalfeministiskt perspektiv på problemet om mäns våld mot kvinnor. Det visar alltså att Sveriges regering och EU har olika strategier för att bekämpa samma problem och att det kan bero på att de är sprungna ur olika bakomliggande feministiska ideologier. Institutionernas strategier innehåller båda strategier som gäller lösningar på den offentliga arenan. Sveriges lyfter bland annat straffrättsliga åtgärder och EU arbetar med datainsamling. Den främsta skillnaden mellan institutionernas strategier är Sveriges inkludering av andra komponenter i sitt arbete. Dels ytterligare grupper av människor och dels åtgärder på andra arenor än den offentliga.

Följande diskussion fokuserar främst på varför ideologierna kan tänkas skilja sig åt mellan institutionerna. Diskussionen kommer att grundas på feministisk teori samt institutionalism som tidigare presenterats under stycket ”tidigare forskning”.

I förhållande till den feministiska teorin och de feministiska vågorna är det möjligt att påstå att Sveriges regering följer en mer progressiv feministisk ideologi än EU, vars ideologi är sprungen ur tidigt 1900-tal (Heywood, 2014:227-228). Det kan alltså vara så att institutionerna skiljer sig i utformning och struktur där det inom Sveriges regering finns en institutionell ideologisk bildning som är mer radikalfeministisk. Inom EU är det däremot möjligt att institutionen fortfarande är influerad av den tidigare feminism där komponenter som könsnormer och könsstrukturer inte är av lika stor betydelse som i Sveriges regerings institutionella utformning. Det har dock skett en förändring för EU där det från 2018 är möjligt att skönja en utveckling av feminism som också inkluderar fler grupper av människor, vilket kan indikera på ett mer radikalfeministiskt perspektiv än tidigare.

En institution definierades i denna uppsats efter det nyinstitutionella perspektivet om att institutioner består av informella och formella regler där interaktionen mellan dem och individen är av vikt för dess arbete. I institutioner är värderingar och makt inbäddat samt normer som frammanar beteende hos aktörer. Det feministiska perspektivet på institutioner fokuserar på de politiska beslut som tas inom institutionen och hur dessa är influerade av värderingar och normer inom institutionen. Det är möjligt att se att Sveriges

regering i större utsträckning applicerat ett radikalfeministiskt perspektiv som skulle kunna vara ett resultat av de informella regler som finns i institutionen och som legitimerar ett sådant perspektiv.

Bland andra har Fiona Mackay (2015:185) och Chappell (2016:184) gjort tidigare forskning på feministisk institutionalism och beskrivit hur institutioner besitter formella och framförallt informella regler som påverkar beteendet inom organisationen vilket också ger effekter. Detta är vad Mackay (2015:185) definierar som ”gendered institutions” och ”gendered effects”. Gendered institutions är här att institutionernas formella, men framförallt, informella regler är färgade av könsnormer som styr beteenden inom institutioner. Mackay menar också att gendered effects är effekter av institutioners arbete som påverkar män och kvinnor olika. Detta för att effekterna är del av bredare strukturer och normer inom och utanför institutionen (Mackay, 2015:185).

Utifrån Mackays (2015:185) och Chappells (2016:184) teori kan resultatet därmed tolkas som att institutionerna grundar sig på olika idéer om vad som är orsaker, lösningar samt relevanta aktörer i arbetet för att bekämpa mäns våld mot kvinnor. Det skulle kunna innebära att de olika institutionerna besitter olika normer, värderingar och uppfattningar av könsnormer eller könsroller vilket i sin tur ger effekt på dess arbete och åtgärder som i detta fall är strategidokumentet.

Det har visats att Sveriges regering och EU har olika ideologiska bakgrunder. Vad resultatet skulle kunna visa är att Sveriges regering har ett angreppsätt på jämställdhetsproblemet som ligger mer i linje med ett mer progressivt perspektiv än liberalfeminismen. En faktor till att dokumenten skiljer sig åt kan därmed vara att effekterna av gendered institutions har större påverkan på EU:s strategidokument än Sveriges regerings dokument.

Denna uppsats har påvisat att det finns ideologiska skillnader mellan Sveriges regerings och Europeiska unionens strategier för att bemöta ett jämställdhetsproblem. Ett större omfång material samt inkludering av annat material hade kunnat bredda studien och tydligare besvara skillnader mellan Sveriges regering och EU:s resultat av jämställdhetsarbetet. Det denna studie dock tillför i förhållande till andras bidrag inom området är slutligen ett exempel på att bakomliggande idéer, värderingar och normer kan

påverka resultatet av institutioners arbete. I detta fall har det visats att olika ideologiska utgångspunkter kan ge olika effekter på institutioners resultat. Det har visats att strategierna och förhållningsätten inom institutionerna är påverkade av det som händer inom respektive institution.

8 Slutsats

Uppsatsens första frågeställning besvaras med att Europeiska unionen uttrycker mer liberalfeministiska perspektiv och Sveriges regering uttrycker mer radikalfeministiska perspektiv.

Båda institutionerna uttrycker att problemet grundar sig i en ojämnställd maktbalans mellan könen och att våldet mot kvinnor är det främsta uttrycket för kvinnoförtryck samt kvinnans underordning. Däremot har institutionerna olika uppfattningar om hur problemet i sig orsakas samt lösningar till detta problem. EU innehar en inställning om reformförändring och datainsamling, det vill säga ett arbete som främst sker på den offentliga arenan. Sveriges regering har en annat perspektiv på vad som orsakar problemet. Deras inställning är att problemet härstammar från samhällsliga strukturer och normer. Sveriges regering angriper problemet med fortsatt arbete för en social förändring där mycket av arbetet sker på den privata arenan. I likhet med EU lyfter Sveriges regering formella åtgärder som exempelvis att införa fler brott i brottsbalken. Samtidigt betonar Sveriges regering strukturer, könsnormer och könsroller som orsaker till att mäns våld mot kvinnor. En annan tydlig skillnad mellan institutionerna framkommer när aktörer inkluderas i strategidokumentet. I EU:s strategidokument benämns män och kvinnor som aktörer. Till skillnad från EU inkluderar Sveriges regering fler grupper av människor och betonar skillnader mellan kvinnor.

Resultatet diskuterades senare i en kontext av feministisk institutionalism. Det diskuterades att strategidokumentet skulle kunna vara påverkade av institutionernas olika inbäddade strukturer och normer som legitimerar respektive resultat. De två mest politiskt inflytelserika institutionerna i Sveriges jämställdhetsarbete skiljer sig något åt ideologimässigt. Det kan vara några av komponenterna till att resultaten, det vill säga strategierna, skiljer sig åt.

Referenser

Bergström, G. & Svärd, P-A. (2018) Idé- och ideologianalys. I Boréus, K. & Bergström, G. (red.) *Textens mening och makt: Metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*. Lund: Studentlitteratur AB

Chappell, L. (2014) Conflicting Institutions and the Search for Gender Justice at the International Criminal Court. *Political Research Quarterly*, 67(1), ss. 183-196. doi: 10.1177/1065912913507633

Council of Europé (2018). Istanbul Convention Action against violence against women and domestic violence: Historical background. [hämtad 2018-11-15]

<https://www.coe.int/en/web/istanbul-convention/historical-background>

Esaiasson, P., Gilljam, M., Oscarsson, H., Towns, A. & Wängnerud, L. (2017) *Metodpraktikan*. Stockholm: Wolters Kluwer Sverige AB

European institute for gender equality (2015) *Index score (2015)/EU 28*. [hämtad 2018-11-08] <https://eige.europa.eu/gender-equality-index>

European institute for gender equality (2016) *Strategic framework on violence against women 2015-2018*. [hämtad 2018-11-07] <https://eige.europa.eu/rdc/eige-publications/strategic-framework-violence-against-women-2015-2018>

European institute for gender equality (2017a) *Gender equality index: Measurement framework of violence against women –Report*. [hämtad 2018-11-08] <https://eige.europa.eu/rdc/eige-publications/gender-equality-index-2017-measurement-framework-of-violence-against-women>

European institute for gender equality (2017b) *EU signs the Istanbul Convention*. [hämtad 2018-11-15] <https://eige.europa.eu/news-and-events/news/eu-signs-istanbul-convention>

European institute for gender equality (2018a) *What is gender-based violence?* [hämtad 2018-11-15] <https://eige.europa.eu/gender-based-violence/what-is-gender-based-violence>

European institute for gender equality (2018b) *Regulatory and legal framework.* [hämtad 2018-11-15] <https://eige.europa.eu/gender-based-violence/regulatory-and-legal-framework>

Heywood, A. (2016) *Political ideologies: An introduction.* London: Palgrave Macmillan.

Jämställdhetsmyndigheten (2016) *Makt, mål och myndighet – feministisk politik för en jämställd framtid.* [hämtad 2018-11-07] https://www.jamstalldhetsmyndigheten.se/wp-content/uploads/2017/12/makt-mal-och-myndighet-feministisk-politik-for-ett-jamstallt-samhalle-skr.-2016_17-10-1.pdf

Jämställdhetsmyndigheten (2018) *Nationell strategi för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor.* [hämtad 2018-11-07] <https://www.jamstalldhetsmyndigheten.se/mans-vald-mot-kvinnor/nationell-strategi-for-att-forebygga-och-bekampa-mans-vald-mot-kvinnor>

Kenny, M. & Mackay, F. (2018) Feminist and gendered approaches. I Lowndes, V., Marsh, D. & Stoker, G. (red.) *Theory and methods in political science.* London: Palgrave.

Lowndes, V. (2018) Institutionalism. I Lowndes, V., Marsh, D. & Stoker, G. (red.) *Theory and methods in political science.* London: Palgrave.

Mackay, F. (2015) Conclusion: towards a feminist institutionalism? I Krook, M-L. & Mackay, F. (red.) *Gender, politics and institutions.* London: Palgrave macmillan.

Regeringskansliet (2016a) *Delmål 6 – mäns våld mot kvinnor ska upphöra.* [hämtad 2018-11-06] <https://www.regeringen.se/artiklar/2017/05/delmål-6-mans-vald-mot-kvinnor-ska-upphora/>

Regeringskansliet (2016b) *Mäns våld mot kvinnor ska upphöra – regeringens insatser*. [hämtad 2018-11-06] <https://www.regeringen.se/regeringens-politik/jamstallldhet/mans-vald-mot-kvinnor-ska-upphora---regeringens-insatser/>

Regeringskansliet (2018) *Feministisk regering*. [hämtad 2018-11-06] <https://www.regeringen.se/regeringens-politik/feministisk-regering/>

SFS 1962:700. *Brottsbalk*. Stockholm: Justitiedepartementet L5

SFS 2008:567. *Diskrimineringslag*. Stockholm: Kulturdepartementet

SVT (2017) *Så tog #metoo Sverige med storm*. [hämtad 2018-12-27] <https://www.svt.se/nyheter/lokalt/uppsala/sa-tog-metoo-sverige-med-stor>

